

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez izdajne vplačilne naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se bliže se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Šusteršič — obseden.

„Očividno je, da je zapustil na Dunaju sv. Duh svojega ljubljence dr. Šusteršiča. Ker to, kar uganja gori v cesarski prestolnici ta moč, se ne da skladati z vplivom sv. Duha. Dozdeva se nam, da je jeden izmed tistih mnogih hudičev, katere ima kot poglavar klerikalne bande na razpolago, šinil v njega tam, kjer ga je zapustil sv. Duh, ter ga obsedel.“ Tako začneja „Soča“ svoj zadnji članek. „Soča“ je bila še v dvomih, če je dr. Šusteršič že obseden, njej se je to lele dozdevalo, ali včerajšnja številka „Slovenca“ prica jasno, da je dr. Šusteršič dejanski obseden. A v njega pa ni šinil kateri izmed manjših služabnikov pekla, ampak obsedel ga je sam peklenški poglavar, njegovo peklenško veličanstvo hudič Bitru.

Odkar se je dr. Šusteršič s svojim mišmaš klubom pred vso avstrijsko javnostjo nesmrtno blamiral, odkar je namesto jednotnega, mnogoštevilnega, lepega kluba ustvaril nekak „Asyl für Obdachlose“, zatočišče štreberjev in analfabetov iz severnih dežel, katerih nikjer drugod niso hoteli pod streho vzeti; odkar se je tako očitno pokazalo, da tisti dr. Šusteršič, ki se je na Dunaju izdajal kot vsegamogočni voditelj vsega avstrijskega juga, nima na tem jugu mej Slovenci in Hrvatih skoro prav nikake zaslombe in nikake veljave, da ga celo vsi narodno misleči elementje prezirajo, od tedaj je zadobil peklenški vladar Bitru vso oblast nad njim in ga vodi naravnost v propad.

Za hrvatskimi poslanci, za Robičem in Plojem prišel je včeraj na vrsto dr. Tavčar. Proč od Tavčarja — kliče dr. Šusteršič, in da bi ta svoj klic opravičil, da bi svojo zahtevo utemeljil, nasikal je „Slovenčevim“ čitateljem podoba dra. Tavčarja.

Ta podoba je strašna in prečastiti duhovščini se morajo kar lasje jeziti, kadar bo čitala včerajšnjega „Slovenca“ in strahoma se bo vpraševala, ali je pa dr. Tavčar sploh človek, ali ni to morda sam — antikrist?

Pa tudi tisti, ki ravno ne bodo verjeli, da je dr. Tavčar pravi antikrist, se bodo zgražali nad njim, zakaj kar je v „Slovenca“ povedano, je naravnost strahovito. Po tem Šusteršičevem članku je dr. Tavčar človek brez značaja, najstrahovitejši sovražnik Boga in katoliške cerkve, najbrezvestnejši izdajalec svojega naroda, mož, ki zasluži, da bi se mu vsaj mlinski kamen obesil okrog vratu, in da se ga potopi, ako že ni mogoče, sežgati ga na grmadi.

Ko smo čitali ta „Slovenčev“ izbruh, smo se spomnili anekdote, ki je te dni krožila po nemških listih. V neki tirolski šoli je vprašal pater učitelj dijaka: „Kaj je bil Bismarck?“ — „Nemški kancelar.“ — „Kaj še?“ — „Ustanovitelj nemškega cesarstva.“ — „Kaj še?“ — In ko dijaček ni vedel odgovora, zagrmel je pater-učitelj: „Bismarck war ein Schweinehund.“

To isto, samo bolj na dolgo in na široko, je povedal tudi Šusteršič v „Slovenca“. V tem, ko se je zadovoljil tirolski pater s kratkim, a krepkim in popolnoma nedvomnim karakteriziranjem Bismarcka, vedoč, da se njegovim besedam brez dokazov veruje, je hotel dr. Šusteršič „Slovenčeve“ bralce z navedbo Tavčarjevih grehov prepričati, da je res dr. Tavčar sovražnik vere in slovenskega naroda.

Tu pa je peklenški poglavar posbil svoj vpliv na obsedenega dr. Šusteršiča, in ga s pristno hudičevsko zlobnostjo zapeljal v take zmote in neumnosti, da se mora vsak treznomislec človek na glas smejeti, če prevdara vse te Tavčarjeve „grehe“, kar jih je naštel dr. Šusteršič, vse tiste grehe, katere je dr. Tavčar res storil, in mej katerimi zavzema prvo mesto po dejanskim dogodbah spisani „Izgubljeni Bog“, kakor tudi tiste, ki jih je pošteni dr. Šusteršič po d taknil dr. Tavčarju. Hudič Bitru je bil pač zelo poreden, ko je Šusteršiča zapeljal, da očita dr. Tavčarju razbitje deželnozbornske sprave, katero so v resnici klerikalci razbili; da mu očita deželno zavarovalnico, ko je vendar Povše pred tremi leti od deželnega zbora na predlog dr. Tavčarja dobil

nalog, naj pripravi vse kar treba za usta novitev deželne zavarovalnice, pa Povše tega naročila namenoma ni izpolnil, — in da mu podtika še vse polno drugih takih grehov, kakor škofovega pravnega konzulenta, častno članstvo učiteljske zveze, „Našo Stražo“ itd. itd.

Ko bi bil Šusteršič še gospodar svojega uma, ko bi bil še zmožen presojeti, kar govori in piše, bi gotovo ne bil natvezil toliko očitanih, o katerih vsak politični otročaj ve, da so ali popolnoma izmišljena, ali dr. Tavčarju podtaknjena. Šusteršič se je lotil poskusa, da ubije dr. Tavčarja, zamahnil je strašansko in vdaril v vodo, ker ni več sam svoj gospodar, ampak — obseden.

Dr. Šusteršič — pojdite v tisto furlansko gnezdo, kjer očetje franciškani izganjajo hudiče. Morda ukrote tudi hudiča Bitru in vas rešijo obsedenosti, če pa bi se jim to vzelo veliki njihovi praksi ne bi posrečilo, po tem pa pojdite za nekaj časa v kako — zdravilišče.

Ne tako!

S Koroškega, 12. januarja.

V šte. 33. Vašega cenjenega lista od pretekle sobote 9. t. m. nahajata se med izkazi darov za družbo sv. Cirila in Metoda ter Prešernov spomenik nabora gospe Ane Blaž iz Mozirja s pripombami v vezani in nevezani besedi, da se je nabral ta denar pri nekaterih dosedanjih udih družbe sv. Mohorja v ta namen, ker isti z ozirom na postopanje tamošnjega g. kaplana kot poverjenika ne mislijo več pristopiti kot udje k tej družbi.

Kolikor je meni znano in je razvidno tudi iz družbenega imenika v koledarju, se v raznih krajih nahajata po dva poverjenika. Povsod tam, kjer je prisedanjem žalostnem in kritičnem položaju v Slovincih razmerje med duhovniki in posvetnjaki napeto tako, da te napetosti nikakor ni mogoče ublažiti, jo z lepo odstraniti, ali razpor docela poravnati, je taka razdelitev poverjenišva na dva dela priporočljiva. — Zapeke, pristopati k tej sloveči družbi, ki

naj bi bila ponos vseh Slovencev, dadó se torej na ta način lahko odstraniti. Treba bi bilo to odboru družbe sv. Mohorja le naznaniti, in preverjen sem, da bode ta rad ustregel vsem željam svojih udov. — Nevarno pa je tako postopanje za obstoj družbe same. Znano je, da stoji ista glede slovenskega razpora na povsem nevtralnem stališču, ker ima jedinole ta namen, s svojimi knjigami buditi Slovence in priprostejši narod slovenski utrjevati posebno ob mejah. Njej je ljub in drag vsak ud, kdor se zanima za njo in njene knjige, bodisi „liberalnega“ ali pa „klerikalnega“ kalibra. Ona torej ni ničesar zagrešila, kar bi tako postopanje opravičevalo. — Jaz gotovo iz vsega srca privoščim tako družbi sv. Cirila in Metoda, kakor odboru za Prešernov spomenik pravobilo darov, a to naj se ne godi na tako prozoren način v škodo naši imenitni družbi sv. Mohorja. Razbiti kako dobro napravo med Slovence ne bode težko, a težje jo bode zopet v življenje poklicati ter jo postaviti nazaj na prejšnjo stanje. V Celovcu se je osnovala tiskarna Jožefove družbe, ki izdaja slične knjige, kakor družba sv. Mohorja, v nemškem jeziku. Že sedaj se s temi knjigami med Slovinci dela več kot je potreba. Le malo let sem obstaja ta družba, in danes že javlja s plakati, po cerkvenih durih nabitimi, da šteje 52.000 udov. Kaj bode torej posledica, ako se nam s takim postopanjem razbije ali le samo oslabi našo družbo? Slovenske knjige bodo iz slovenskih družin in hiš izginile, in nadomestile jih bodo nemške knjige. Raznarodjenje Slovencev bode se potem še uspešneje in hitreje vršilo. Nemščina se nam itak že povsod vriva; mečejo nas vun iz šol in uradov; kmalu se nikjer ne bode smela čuti več slovenska beseda — in sedaj naj bi prišel čas, da se nam razruši še ta temelj, na katerem se je zidalo z vso vnamo, vestnostjo in vstrajnostjo toliko časa — pol stoletja! Ravno letos bode 50 let, odkar se je osnovala družba sv. Mohorja, in za vse zasluge, ki si jih je stekla za slovenski narod, naj bi se jej za njeno 50letnico dalo tako plačilo, da bi se pričelo ru-

LISTEK.

Kan in njegov sin.

Ruski spisal Maksim Gorkij.

(Dalje.)

Noč je bila temna, niti mesec niti zvezde niso svetile skozi oblake, ki so zastrli nebo z gosto odejo.

Dolgo sta šla oče in sin v temi, ko je izpregovoril kan el Asvab:

„Moje življenje ugaša z vsakim dnem — vedno šibkejše bije moje staro srce in zar v mojih prsih umira. Luč in gorkota mojega življenja so bili gorki poljubi Kozakinje ... Reci mi, Tolaik, reci mi, ali zelo hrepeniš po njej? Vzemi sto, vzemi vse moje žene namesto nje!“

Vzdihnil in molčal je Tolaik Alhalla.

„Koliko dnij mi ostane še? Še malo dnij mi ostane na zemlji ... Poslednje veselje mojega življenja je bila ona, Kozakinja ... Pozna me, ljubi me ... Kdo me bo starca še ljubil, ko ne bo več nje, — kdo? Nobena vseh, nobena, Alhalla!“

Molčal je Alhalla.

„Kako bom živel, ko bom vedel, da jo objemaš ti, da ona objema tebe? Pred žensko ni niti očeta niti sina, Tolaik! Pred

žensko sva tudi mi dva le moža, sin moj! ... Tužno bom preživel svoje dni do konca ... O, naj bi se odprle rajši vse stare rane na mojem telesu iznova, Tolaik, in naj bi mučile mojo kri! Naj bi rajši ne preživel te noči, sin moj!“

Molčal je sin.

Stopila sta pred vrata harema in molče s sklonjeno glavo sta stala dolgo pred njimi. Noč je bila naokoli, in oblaki so se podili po nebu, in zdelo se je, da jima poje veter, ki je stresal drevje.

„Dolgo jo že ljubim oče!“ ... je dejal tiho Alhalla.

„Vem, in vem, da te ona ne ljubi“, je rekel kan.

„Srce se mi trga, ko mislim nanjo“ ...

„In moje staro srce, s čim je napolnjeno sedaj?“

In molčala sta oba. Alhalla je vzdihnil:

„Resnico je govoril modri svečenik, ki mi je dejal: Možu prinaša ženska vedno škodo. Ako je dobra, vzbuja v drugih poželenje in izroča moža mukam ljubosumnosti. Ako je slaba, trpi mož vled zavisti, ker zavida druge, moči. Ako pa ni niti dobra niti slaba, potem misli mož, da je prav dobra, in ko spozna, da se je varal, trpi še bolj radi nje — radi žene.“

„Modrost ni zdravilo bolestim srca“, je dejal kan.

„Obžalujva drug drugega, oče!“

Kan je dvignil glavo in žalosten pogledal sina.

„Ti ljubiš sebe bolj ko njo in mene“, je rekel tiho kan.

„In ti tudi“ ...

In molčala sta oba.

„Da, jaz tudi“, je dejal žalostno kan. Od žalosti je postal otrok.

„Kaj torej, ali jo ubijeva?“

„Ne morem ti je dati, ne morem“, je govoril kan.

„In jaz ne morem dalje trpeti! ... Iztrgaj mi srce ali pa mi jo daj!“

Kan je molčal.

„Ali pa jo vrziva s pečine v morje“ ...

„Vrziva jo s pečine v morje“ — je ponovil kan besede sina kakor odmev njegovega glasu.

In potem sta stopila v harem, kjer je že spala na tleh, na krasni preprogi. Obstala sta pred njo in jo gledala; dolgo sta gledala Kozakinjo. Staremu kanu so tekale solze iz oči po srebrni bradi in se svetile v njej ko biseri, in njegov sin je stal tu z bliskajočimi očmi, in zadušuje svojo trst s škripanjem zob, je zbudil kan Kozakinjo.

Zbudila se je, in v njenem obrazu, ki je bil nežen in rožnat ko jutranja zora, so vzcvetele njene oči ko vijolice. Alhalla ni videla in podala je svoje ustnice kanu:

„Poljubi me, stari orel!“ ...

„Pripravi se ... z nama pojdeš“, je dejal kan tiho.

Tedaj je zagledala Alhalla in solze v očeh svojega orla, ter — modra je bila — razumela vse.

„Pridem“, je rekla. „Pridem. Niti enega niti drugega — tako sta sklenila? Tako morajo odločiti oni, ki so močnega srca. Grem“ ...

In molče so stopali vsi trije k morju. Šli so po ozkih stezah, veter je tulil, besneče je tulil.

Nežna je bila ona, Kozakinja, in kmalu se je utrudila, toda ponosna je bila, zato jima ni hotela reči ničesar.

In ko je videl kanov sin, da zaostaja, ji je dejal:

„Ali se bojiš?“

„Jezno ga je pogledala in mu pokazala svojo krvavečo nogo.“

„Pojdi, nesem te!“ je rekel Alhalla, in segel po nji.

Toda ona je ovila svoje roke okoli vratu svojega starega orla. Kan jo je dvignil na svoji roki kakor pero ter jo nesel; in ona, sede na njegovi roki, je dvigala veje pred njegovim obrazom, da ga niso bile po očeh.

(Konec pril.)

šiti na tem, kar se je v dolgih teh letih s trudom sezidalo? Ne tako! Te poti ne nastopimo! Podajmo si raje roke v slovo vsaj napram tej družbi. Družbeni imenik nam jasno kaže, da šteje družba mnogo naprednjakov in takozvanih liberalnih Slovencev svojim udom; ona si je bila tega tudi vaikatdar svesta, in ni odbijala nikogar od sebe. — Obračajmo se torej z zaupanjem do njene odbora, ako imamo kdaj kake želje ali pritožbe, in preverjeni bodimo, da nam bo isti vedno rad in vsestransko ustregel; odboru samemu pa priporočam, da računa s sedanjim položajem, in da se tudi v prihodnje ne dá speljati na opolzlo pot ter se i nadalje vsemu izogiba, kar bi utegnilo škodovati ugledu, oziroma obstanku družbe.

Opomba uredništva: Strinjamo se popolnoma s tendenco tega dopisa, konstatirati pa moramo, da družba sv. Mohorja v zadnjih letih ni več na tistem nevtralnem stališču, na katerem bi morala stati. Začela je priobčevati skrajno tendenciozne spise, ki naj pospešujejo klerikalno stranko, v tem ko na pr. za Prešerna ni imela več prostora, kakor za kakega kulukaferskega misionarja. Tudi to nam ne ugaja, da njen tajnik Rozman na raznih shodih izigrava družbo sv. Mohorja in v njenem imenu oznanja nazore, s katerimi se ne strinjamo. Družba naj ostane nevtralna, res in vesekoz nevtralna, in nihče jej ne bo nasprotoval.

V Ljubljani, 14. februarja.

Deklaracija nadvojvode Franca Ferdinanda.

„Vaterland“ piše: Deklaracija g. nadvojvode Franca Ferdinanda je, kakor znano, potrdilo dosedanje vrste v prestolonasledništvu. Deklaracija noče pravno obstoječega položaja izpremeniti v ničemer in ga tudi ne bo izpremenila. Zato, bi bilo misliti, sploh ne more biti ta zadeva predmet razpravljanja parlamentarnih zbornic. Ako pa se jim zdi to vendarle potrebno, mora biti naloga konservativnih elementov, da nastopijo proti vsakemu razpravljanju o tem predmetu. V tem smislu je danes tudi konservativno češko veleposestništvo razpravljalo. Ta parlamentarna skupina ne priznava v tem specialnem slučaju nobeni parlamentarni zbornici kompetence in bo to svoje stališče uveljavljala z besedo in dejanjem. Kakšne namene vežejo dr. Gross in tovariši s svojim predlogom, da naj se deklaracija izroči v pretres odseku, o tem prinese pojasnitev šele razpravljanje odseka. Vsekakor je obtežena sedaj zbornica z novo sitno zadevo. „Neue Freie Presse“ pravi pri tej priliki, da bi ji ne bilo neljubo, ako bi Čehi sploh zapustili zbornico. Potem bi bila levica seveda vsegamogočna.

Nemiri v Španiji.

V klerikalni Španiji so nastali resni nemiri proti jezuitom in samostancem sploh. Velikanskega vpliva sila mogočne in lakomne duhovščine se je španski narod naveličal ter demonstrira proti dvoru in vladi, ki sta se docela predala klerikalizmu. Število samostanov v Španiji se je v zadnjih letih izredno pomnožilo ter je v Španiji 70.281 menihov in nun. Ti so potegnili nase večino narodnega bogastva in vso politično moč. Na dvoru gospodarijo jezuiti, in fanatični jezuit Montana je celo odgojitelj mladega kralja in spovednik kraljice-regentinje. Ta Montana se je predrznil v nekem listu napadati ustavne naredbe dežele ter izpodkopavati tla liberalnim ustanovam. Parlament sam je moral zahtevati, da se odstrani Montana s svojega vevplivnega mesta. Ali ministrstvo, na čelu mu general Azcarraga, je docela udano jezuitom. Podpira pa ga tudi generalni kapitan Nove Kastilije general Weyler. Tako se je moglo zgoditi, da se poroči menda danes princesinja asturijska Marija de la Mercedes z drugim sinom grofa Caserte, razpitega agenta jezuitov. Grof Caserta, bodoči tast princesinje, eventualne prestolonaslednice, je bil šef generalnega štaba pretendenta don Carlosa pri ustaji proti monarhiji. Ako umre slabotni kralj, pride na prestol princesinja asturijska oziroma njeni otroci, direktni potomci grofa Caserte. Že to dokazuje, da sta dvor in vlada orodje jezuitov. Narod smatra bodočo poroko asturijske princesinje s sinom vodje Karlitov za narodno nesrečo ter demonstrira nasilno. List „El Pais“ je objavil, da je bil grof Caserta po vojni s Karliti obsojen na smrt ter je našel nebrog grofovih zločinov. Ta številka lista „El Pais“ je izšla v dveh iztiah. Ljudstvo jo je metalo v vozove ministrov in dvornikov. Vlada pa je

list zatrla! Narod želi poroko preprečiti, a se mu to ne posreči, ker je Madrid poln vojaštva. Pred samostani po deželi so se primerili že veliki izgredi. Narod vidi v jezuitih glavne provzročitelje bodoče poroke in tisti faktor, ki zadržuje nujno potrebne reforme. V Madridu so nemiri veliki. Vojaštvo je streljalo. V Saragosi je streljalo občinstvo na orožnike. Tudi v Valenciji in Barceloni so nemiri. Mnogo ljudi je zaprtih. Republičani upajo, da pade klerikalno ministrstvo, in da se izvršé pri dvoru velike izpremembe. Republičanski vodja Piy Margall je dejal, da stoji Španija na pragu velike revolucije, ki napravi konec nazadnjaškemu in le za žep cerkve skrbečemu klerikalizmu.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži izvršujejo sedaj čvetero kombiniranih akcij. Prvo, ki se je začela 27. m. m. od južnovzhodne strani Pretorije, vodi s 7 kolonami general French proti Louis Bothi in ima namen, razgnati ali poloviti Bure, ki so ob železniški progi v Komatiport. Po zadnjih poročilih je zasedel French okraj Ermelo, Buri — 7000 mož — pa se umikajo v deželo Swazi. Kitchener poroča, da je 800 vozov z družinami in z živili odšlo proti Amsterdamu. V Londonu upajo, da bode moral Botha pustiti ves svoj tren, da se prebije ali pa bode moral začeti boj s 7 angleškimi kolonami. Drugo operacijo vodi general Cunningham v okraju Potchefstrooma, Randa in Krügersdorpa proti Delareyu, ki ima baje 2000 mož. Tretja operacija je naperjena proti Dewetu, ki je baje z 2400 možmi in s 17 topovi vdrl v Kaplandijo. Tudi Deweta preganja 7 angleških kolon, katere vodijo Knox, Bruce Hamilton, Maxwell, White, Pilcher in Crewe. Kitchener poroča, da je Dewet, katerega je Knox pri Welcomu zaman skušal ustaviti, 31. m. m. pri Israelspoortu prekoračil cesto Bloemfontein-Thabanchu. Med tema dvema dogodbkoma pa se je vršila še 30. januarja bitka, o kateri Kitchener molči. Polkovnik Pilcher in major Crewe sta imela v boju na hribu Thaba ob cesti v Winburg z Buri velike izgube. Četrta operacija pod generalom Brabantom in Gironardom v Kaplandijo ima namen prepočiti Bure iz dežele. Angleški listi poročajo, da je 2000 Burov prekoračilo deželo Swazi in dospelo na angleško ozemlje Tongaland Buri hočejo baje tamkaj ob morskimi obali počakati avstrijski parnik, ki pripelje v zaliv sv. Lucije orožja in streljiva. Lord Roberts, ki se je vrnil v London kot triumfator, dasi je vojna v Južni Afriki v najboljšem tiru ter so Buri danes prav tako bojevit kot ob Robertsovem prihodu na bojišče, je dobil v znak priznanja svojih zaslug naslov „Earl (grof) Roberts pl. Kandahar, Prätoria in Waterford.“

Dopisi.

Z Glinc, 12. februarja. Pri občnem zboru Viške in Glinške čitalnice bili so voljeni: gospodje Jakob Marn predsednikom, Janko Novak podpredsednikom, Andrej Knez blagajnikom, Anton Kristan tajnikom, Matija Furlan knjižničarjem, Anton Knez knjižničarja namestnikom, Franjo Boltežar, Ivan Jenko, Franc Sluga odborniki.

Društvena knjišnica pomnožila se je pretečeno leto za lepo število poučnih in zabavnih knjig.

Čitalnica bode tekoče leto razun od prijateljev društva isti na razpolago prepuščenih časnikov: „Slov. Narod“, „Laibacher Zeitung“, „Gorenjec“, „Brivec“, „Gasilc“, „Slovenec“, „Slov. List“, naročena na: „Rodoljuba“, „Domoljuba“, „Rudeči prapor“, „Zvon“, „Slovenko“, ter ud „Slov. Matice“, „Mohorjeve“ in „Kmetijske družbe“. Sklenilo se je nadalje prirejati v bodoče poučna in zabavna predavanja v pouk, izobrazbo in zabavo udom in prijateljem društva, katerih vopored in čas se še pravočasno natančneje razglasi.

Društvo šteje sedaj samo 29 članov in se je sklenilo agitirati za pristop, z željo, da se v kratkem času število članov izdatno pomnoži.

Nadalje sklenil je občni zbor izreči zahvalo g. Jos. Poklukarju, od katerega ima brezplačno društvene prostore na razpolaganje.

Tamburaškega kluba poročilo vzelo se je istotako odobruje na znanje. Klub šteje

sedaj 12 članov in je vidno napredoval v prošlem letu, nastopil je 23krat javno imel 770 kron dohodkov, 790 kron 89 vin izdatkov, ima torej 20 kron 89 vin pri-mankljaja, kupil si je pa novo društveno obleko in upamo da tudi še nadalje vstraja pod vrlim vodstvom g. St. Lehpamerja, ter da se v kratkem pomnoži, in da nas bode razveselil tudi z mešanim zborom.

Z Rakeka, 13. februarja. Venček „Samcev“ obnesel se je v vsakem oziru krasno. Udeležba bila je velikanska, tako da bi morali biti prostori še enkrat tako veliki, da bi bili zadostovalni. Tu videlo se je vse krasotice cele doline v najlepših toaletah. Posebno veliko bilo jih je gotovo iz Cerknice in Logatca, tudi precej tujcev iz oddaljenih krajev. Zabavalo se je pa nepresiljeno do ranega jutra. Da pa ne bodo razni možaki v skrbeh, če je bil deficit, povemo jim, da je tudi materijalen uspeh venčka krasen, ker čistega dohodka je 23570 kron, kateri znesek pripade v korist „Prešernovega spomenika“, a ne kakor je bilo v začetku namenjeno „šolske mladini“. Gosp. kaplan Škubic pošiljal je, kakor znano, že poprej v svet, misel „občinstva“, da bode deficit; samo ob sebi je umevno, da je hotel on s tem občinstvo pripraviti do tega, da bi ga odvrnil od obiska, a dosegel je ravno nasprotno; tudi naj on ne misli, da je njegova oseba — občinstvo — in naj bode poprej stvari gotov, kakor jo raznese po časopisih v svet. Ljudstvo je ogorčeno pa sedaj, ko vidi kak lep dar so jim vzeli, ti gospodje spred ust; vemo da jim bodo gotovo hvaležni ubogi stariši šolskih otrok.

Iz Kozjega, 12. februarja. Kocka je zopet padla — „Kozjanska sloga“, potrjena dne 11. prosinca t. l. je „fuč“! Neznatna peščica tukajšnjih in tujih klerikalcev vrgla nam je pod noge poleno v podobi izjave „Katoliškega“ (?) političnega društva v Kozjem, v koji se izreka pohvala Zičkarju in Berkusu, Robiču in Ploju pa graja. Zakaj, ni treba praviti. Podpisana sta na tej izjavi v prvi vrsti pilštanski duhovnik, ki je sedaj sam (svoje) „liberalnega“ (?) kaplana je spravil proč!) in pa kozjarski Jankovič; sledi pa še nekaj takih, ki sploh nimajo svoje volje, temveč le „ljudsko“ razven enega, ki pa je navajen v motnem „ribariti“. — Prva dva začela sta dne 11. prosinca javkati in molelovati za „prepotrebno slogo“, sedaj pa sta prva, ki jo rušita! Čisto po vzgledu „preljubih“ kranjskih klerikalcev. — Posebno dr. Častnabeseda se je skazal. Izjava skovana je bila namreč v nedeljo popoldne. Takrat bilo je več Kozjanov v Podsedri, med njimi tudi Jankovič. Ko je prišel njegov čas, da gre v „kovačnico“ pomagat izjavo kovat, vstal je ter izjavil, da mora iti domu, ker ima več bolnikov obiskati. Če je to po svoji stari navadi potrdil s svojo častno besedo, ne vemo. Edini bolnik, h kateremu se mu je mudilo, bilo je „katoliško“ politično društvo, kojega se je — soditi po izjavi — že res lotil delirij. Pred svojim odhodom iz Podsedre in še celo zvečer v Kozjem, ko je bila izjava že srečno skovana, napival je vedno „slogi, slogi in slogi“. Ko je bil že skrivnostnosladko ginjen in se mu je že jezik zapletal, povdarjal je še „slogo“! — Pa, kaj ne, gospod doktor, to je bil zopet eden Vaših izbornih „dovtipov“?! — Jaz Vam ga prav nič ne zamerim, ker Vas imam preveč rad. Toda Vi povračujete dobro s hudim, pa me postavite kar pred porotnike. In še tistega „hudega“ dra. Brejca mi na glavo nakopljete! Če bi se tega ne bal, bi Vam še več ljubeznivosti povedal, tako pa hodi za danes dovolj. Saj je še več dni v letu in „Slov. Narod“ tudi še ne bo tako hitro poginil. V Celji se pa v kratkem vidiva, kaj ne? Takrat si bodeva častitala: ali jaz Vam in Brejcu na „sijajni“ blamaži ali pa Vi meni na obljubljenih „šestih tednih“. Vederemo!

I. C. — — K.

Z Vranskega, 12. februarja. Koncert slov. pevskega društva „Vranska Vila“ dne 10. t. m. uspel je v splošno zadovoljstvo. Moški, in še bolj mešani zbori pokazali so, da društvo napreduje. Težavna skladba „Grajka hči“, katera se je morala ponavljati, govori več, kakor bi sicer govorile cele knjige. Oj, kako blagodejno se je glasil samospjev gospe R., in kako prijetno je bilo poslušati dvospjev gospe R. in gospe J. Splošna sodba je bila ta, da sta v obče tako izšolani sopran in tako prijetno do-

neči alt, kakoršne ima ta zbor, le redka prikazen na deželi. S tema dvema glasovama ujemala sta se kaj prijetno ostala dva moška glasova in nam torej nudila užitek, kakoršnega nudi sicer le večji pevski zbor po mestih. Najbolj vzradostilo nas je pa pri tej veselici to, da je bila udeležba od pristopnega naroda izredno velika. To je prav: kjer je petje, ni hudobije! Marsikateri zaspanec bil bi se od teh poštenih, za narodno, domačo in lepo stvar navdušenih udeležencev lahko nasrkal prepričanja, katero se kaže tolikokrat po nepotrebnem v besedah, a v narodno škodo tako redkokdaj v dejanji. Pri običajni dobri postrežbi „Slovana“ sijalo nam je celo noč „fantovsko solnce“, — čakali smo z dnem dneva. Da nam „Vila“ kmalu zopet prirediš jednak užitek, kajti v tebe slovensko pesem imamo še največ upanja, da nas složiš v prepotrebno delo za poštenje in prosveto.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. februarja.

— Osebnosti. Naučno ministrstvo je imenovalo gg. realnega profesorja in okr. šolskega nadzornika Frana Levca in profesorja obrtne strokovne Šole Josipa Vesela za vladna komisarja za skupno nadziranje obrtnih nadaljevalnih šol na Kranjskem in sicer za dobo treh let.

— Nauk v šenklavski cerkvi minolo nedeljo je bil v resnici prav poučen. Dotični duhovnik se je bavil seveda tudi s „Slovenskim Narodom“. Dandanes je že ni propovedi in ga ni nauka, da bi se ne ščuvalo zoper naš list, in to ščuvanje se prodaja ljudstvu kot božja beseda! Mi bi se za to ščuvanje niti ne zmenili, da šenklavski govornik ni ščuval tudi proti onim trafikantom, ki prodajajo „Slov. Narod“, češ, da se tobak navzame „Narodovega“ strupa itd. Namen je bil napeljati poslušalce, naj bi ne kupovali tabaka v trafikah, koder se prodaja „Slov. Narod“. Če bodo šenklavski gadje še kaj dolgo ubirali take struje, se zna zgoditi, da se bodo za svoj „krščanski nauk“ morali pokoriti pred sodiščem.

— Pogreb brez duhovnika. Včeraj je bil pokopan značajan slovenski rodoljub, vpokojeni mornarice komisar g. Mabej. Spreveda so se udeležili častniki, župan ljubljanski in razni drugi pokojnikovi prijatelji, zaman zaman pa se je oziralo oko po kakem duhovniku. Duhovnika ni bilo pri sprevedu nobenega. Šele na pokopališču je prišel tudi duhovnik in s primerno naglico in površnostjo odpravil svojo službo. Škofjski ordinarijat je odredil izrečno, da se noben duhovnik ne sme udeležiti spreveda, ker se pokojnik ni dal prevideti; ordinarijat je pač mislil, da s tem napravi pokojniku kako sramoto. Uspeh tega postopanja pa je bil ravno nasproten. Občinstvo je bilo ogorčeno in se je splošno škandaliziralo nad postopanjem škofjskega ordinarijata, češ, ako je za izveličanje pokojnikove duše res neobhodno potrebno, da se duhovnik udeleži spreveda, potem je nezaslišano, da se mu je to odreklo, ako pa duhovnik ni potreben za izveličanje duše, potem pa hodijo duhovniki s pogrebi le zaradi dobička, le zaradi plačila, le kot nekaj „okras“, in potem so se duhovniki sami uvrstili mej Dobretove uslužbenice. Razburjenost radi tega tega postopanja škofjskega ordinarijata je splošno in toliko večje, ker se čuje, da je ordinarijat nekaj podobnega ukrenil tudi za jutrišnji pogreb dr. Drahslerja. V škofiji menda kar nečejo spoznati, da vsaka struna, ki se preveč napenja, na posled vendar počí, dasi bi jih v tem lahko poučili dogodki na Španskem.

— Ferjančič — izpuščen. „Slovenec“ poroča, da je bil goški kurat Ferjančič včeraj izpuščen iz preiskovalnega zapora in dostavlja, da je bil Ferjančičev odhod iz zapora pravi triumf. Namen temu triumfranju je prav očiten, kakor tudi namen dopisu iz Goč v 35. št. „Slovenčev“, v katerem dopisu je rečeno, da je v nedeljo, ko je vipavski dekan govoril s prižnice o „preljubljenem dušnem pastirju“ Ferjančiču, vse občinstvo na glas jokalo. Radi bi vedeli, kako je vipavski dekan že itak verako poblaznelo ljudstvo fanatiziral, da je jokalo radi takega individua, kakor je kurat Ferjančič. Namen „Slovenčevemu“ pisarjenju je, razširiti napačno mnenje o kuratu Ferjančiču, in s temi poročili vpl-

vati na jedni strani na preiskavo, na drugi strani pa na klerikalne priče. Tudi vipavski dekan bi se ne mogel pritoževati, če bi se mu očitelo, da je imel nedopusten namen, ko je raz leco hvalisal duhovnika, ki se je takrat nahajal v preiskovalnem zapor. Sicer se bo o tej zadevi govorilo pred sodiščem.

— **Dolenje logaški zahribski obr...**
pardon „klerikalci“! Pod naslovom „Veliki katekizem ali kršanski nauk“ izšla je leta 1898 jako mična knjižica, katero je izdala družba sv. Mohorja. To knjižico vam najtopleje priporočam. Pred nekaj dnevi imel sem priliko se prepričati, da vam je popolnoma neznana razlaga osme „božje zapovedi“, zato vas posebno opozorim na stran 110 in 111. gori omenjene knjižice. Nikakor pa ne smete pregledati opombe (2) katera se glasi: „Grd madež je laž na človeku“. (Sir. 20. 26.) — Hudobni duh je „lažnik in oče laži“. (Jan. 8. 44.) Gotovo vas ni volja vzeti v svojo sredo „očeta laži“ ali „hudobnega duha“ kakor ga navadno imenujemo. Le dobro poškopite vse vaše prostore z blagoslovljeno vodo, kajti previdnost je vedno dobra. Mogoče da se že skriva po kotih vaših hiš oni „rujoveči lev“, kateri nikdar ne miruje. Torej na „svidenje!“ „A. J.“

— **O žužemberškem preklinjevalcu.**
Piše se nam: V 33. številu „Slovenca“ hoče neki kaplanov petolizec oprati njega, seveda le z zavijanji, koja so klerikalnim čukom vedno priljubljena sredstva. Govori, da kaplan ni proklinjal v šoli, in da ne ve noben učenec od prvega do četrtega razreda nič o tem. Res, to je vrhunec zavijanja, ter boče laži-prijatelj s tem oprati njega, kaplana, in samega sebe. Mi smo v svojem poročilu pozabili opomniti, da se je to zgo dilo v stari šoli, ne pa v ljudski šoli. Tam, kjer poje Mihatov cepc po ubogih otrocih brez usmiljenja. (Ako potreba, o tem še kaj več!) To pa je čukasti dopisunček z medaljo Marijine družbe dobro vedel, ali hotel je resnico tujim ljudem prikriti (domačim okoličanom ne, ker to že vsak ve). Ako tega on res ni storil, ga uljudno vprašamo: Zakaj ste šli, g. kaplan, v P... v tisto hišo, kjer je bila ista učenka doma? Zakaj ste šli odpuščanje prosit? Povemo vam z besedami Vašo prošnjo pred ono materjo hčerke, ta se glasi: „Oh, mama, vem, da bodete tako dobri, da mi bodete to reč odpustili, ker sem se prenačil. Vse bom poravnal, kar sem hudega storil. In ti F... (proti učenki obrnjen), kaj ne, da mi odpustiš, saj te bodem sedaj rad imel!“ Res, rečeno s „Slovencem“, tako milega gospoda še nismo imeli, kakor je ta — ali je volk v ovčji obleki! Drugič pa zopet kaj jako hladilnega, g. Jereb.

— **„Ljudska volja“.** Iz Ptujja se nam piše: Župnik Šuta v Šmarjeti pri Ptujju je jeden najbolj zagrizenih klerikalcev ter je bil za časa volitev v čelem ptujskem okraju najhujši agitator za Žičkarja. — Vest, da je vstopil dr. Ploj v hrvaško-slovenski klub, vplivala je nanj kakor rudeča cunjna na purana, in ko je potem izvedel, da je politično društvo „Pozor“ v Ptujju izreklo brez njega svoje soglasje z ustanovitvijo hrvaško-slovenskega kluba, ga je kar zona objela, in skoval je hkrati za „Slovenca“ kar dva brzojava, iz katerih se v vsaki besedi zrcali njegova divja jeza proti hrvaško-slovenskemu klubu. Smejali smo se srčno navedenima brzojavoma župnika Šute, zlasti pa pripombi „Slovenca“, „da so to dovolj jasni migljeji za gosp. dr. Ploja“. Še bolj pa smo se smejali slededemu brzojavi iz Ptujja, katerega dušni oče je najbrž tudi župnik Šuta, ki se glasi: Ptuj 9. februarja. „Kmetiski volilci so ogorčeni, ko so izvedeli, da kmetška poslanca Štajerska ne gresta skupaj s kranjskimi katoliško-narodnimi poslanci, ampak z liberalci. Postopanje dr. Plojevo koristi tu neizmerno Wratschku in Wissenjaku“. — No, no, gospod župnik, nič se preveč ne vznemirjajte, razun Vas in še par drugih posvečenih gospodov ni tukaj nihče ogorčen. Resnica pa je, da ne postopanje dr. Plojevo, ampak postopanje nekaterih gospodstvalnih duhovnikov koristi tu neizmerno Wratschku in Wissenjaku. Našemu vrlému poslancu gosp. dr. Ploju se pa za njegovo častno in odločno postopanje prav srčno zahvaljujemo, če je to župniku Šuti prav ali ne.

— **Slovensko gledališče.** Ker se današnja predstava opere „Lohengrin“ prične točno ob pol 8. uri, opozarjamo na to sl. občinstvo. Tudi pri medaktih bode danes mogoče prikrajšati kaj, in bode le po I. dejanju malo daljši presledek. Predstava bode torej končala pred 11. uro.

— **Velika Sokolska maskarada,** jedna najelegantnejših in najpriljubnejših predpustnih vesellic, bode letos nudila občinstvu toliko zabavnega in originalnih skupin kakor gotovo še nikoli prej. — Svetovno znana ameriška exportna družba „The Beutel et Comp.“ za prešanje megle s svojim novim, na Pariški razstavi premiranim strojem si je že „zaarala“ prostor, da bode občinstvu prilika, dana videti kako lahko se da n. pr. ljubljanska megla „prešati“ in kaj vse iz nje narediti. Najnovejša senzacionalna iznajdba XX. stoletja! Vzorci bodo sl. občinstvu na razpolago. — Imamo še veselo novico poročati, da je slavnoznana Brna (ne zamenjati z nedavno nastopivšim „Brnežem“) „povila“ pred nekaj dnevi 4 jako nežne brnce. Mati in mladiči se prav dobro počutijo in se že pripravljajo da letos skupno z drugimi specialitetami iz svetovnoznanega cirkuza Barnuma pohite na Sok. maskarado. Torej bode iznenadenja in zabave v izobilju!

— **Vstopnice za Sokolsko maskarado** dobivajo se — proti izkazu vabil — v prodajalnici gosp. Lozarja na Mestnem trgu. Ako kdo (ki je doslej dobival vabilo, ali ga želi dobiti), pomotoma ne bi dobil vabila za maskarado, izvoli se oglasiti pri odboru, ali v pisarni dr. J. Kušarja. Opozarjamo še jedenkrat, da se bodo tork vstopnice dobivale do 5. ure popoldne v prodajalnici g. Lozarja, zvečer pa pri blagajnici od 7. ure naprej. Da ne bode prevelik naval pri blagajnici, naj se občinstvo blagovoli prej preskrbeti z vstopnicami.

— **„Odbor narodne čitalnice v Ljubljani“** je storil, kakor se nam poroča, vse potrebne korake, da z zadnjim plesnim venčkom, katerega priredi v nedeljo dne 17. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“ točno ob polu 9. uri zvečer, vredno zaključijo vrsto letošnjih predpustnih zabav. Na plesnem redu je med drugimi plesi tudi kotiljon, kateri se dosedaj še ni plesal v prostorih „Narodnega doma“ in kateri bode, kakor je soditi po pripravah, jako raznoličen in zanimiv. Z ozirom na vse to upa odbor, da se bodo p. n. člani te zadnje letošnje čitalnične plesne zabave mnogobrojno udeležili.

— **Odbor kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“**, se je v svoji sinočnji seji nastopno konstituiral: Predsednik: dr. Ivan Jenko; podpredsednik: Ivan Žužek; tajnik: Fran Gombač; blagajnik: Ivan Gogola; I. rednik: Ivo Devčič; II. rednik: dr. Hubert Souvan. Odborniki: Ivan Kavčnik, August Mühlbauer in Ivan Zbrizaj.

— **Pevskega društva „Ljubljane“** plesni odsek vabi tem potom p. n. častite podporne člane in prijatelje društva, v nedeljo dne 17. t. m. na svoj zaključni plesni venček, kateri se vrši v areni „Narodnega doma“. Sodeluje sl. meščanska godba. Začetek ob 7. uri zvečer. Izmed drugih običajnih plesov plesala se bode tudi krasna „Les Lanciers“ in „Česka Beseda“. Za v nedeljo 17. februarja naznanjeni društveni občni zbor vrši se vsled prirejenega zaključnega venčka, stopram prihodnjo nedeljo dne 24. t. m.

— **Novi poštni nadzornik.** Iz Celja se nam piše: V ponedeljek zvečer priredili so uradniki tukajšnjega c. kr. poštnega urada na čast novoimenovanemu nadoskrbniku Koweindl-u banket, katerega so se udeležili tudi vsi slovenski uradniki. Skrajno ogorčenje obudilo je pri tem neaktano postopanje novega nadzornika, kateri je celo pri tej priliki čutil potrebo zakriti svoje veliko-nemško srce ter zbranim uradnikom nazdravljaj z izzivajočim „heil“, dasi je bila skoro polovica Slovencev. Še celo nemškim uradnikom ni ugajalo to izzivanje in so demonstrativno odzdravljali s „prosit“-klici.

— **Predsednik se išče,** namreč kozjanskega bralnega društva. Dosedaj je bil g. dr. Pikel, in „Domovina“ trdi, da je še vedno on; „Slov. Gospodar“ pa pravi, da je predsednik naš kaplanča, in da tega ne utaji noben popravek. Kdo je torej „ta pravi“? Kdo ima društvene akte in pečat, in kdo sklicuje seje? To želimo vedeti, kajti za kaplanovo gardo ne maramo časopisov plačevati. Več društvenikov.

— **Slava slovenskemu botaniku Velbiču!** V nemškem delu jugozapadne Afrike so zgradili železnico Swakopmund Windhoek. Ta proga se dotika z ono postajo ozemlja, po katerem raste ena najznamenitejših rastlin vsega sveta, „Welwitschia mirabilis“. Prav na tistem kraju jo je leta 1860 prvi našel avstrijski botanik Welwitsch, in njemu na čast jo je imenoval Sir I. Hooker z imenom najditeljevim. Istemu na čast se po dovoljenju Nemške vlade imenuje ona železniška postaja „Welwitsch“. Tako poroča nemški geografski časopis in pristavlja tele besede: „To naznani bode pač botaniki vsega sveta, zlasti pa avstrijski vzeli z zadoščenjem na znanje“. Mi pa s ponosom opozarjamo, da oni slavni „avstrijski“ botanik je bil koroški Slovenec Velbič, porojen 5. februarja 1806. pri Gospej sveti (Maria Saal) na Koroškem in umrl v Londonu 20. okt. 1872. Ob enem izrekamo željo, da bi kdo izmed sedanjih slovenskih naravoslovcev nam podal obširen životopis našega znamenitega Velbiča, čegar ime slave strokovnjaki vsega sveta!

— **Narodna čitalnica v Vipavi** priredi v soboto dne 16. svečana v dvorani Rezike Uršič v Vipavi veselico s plesom pri katerem svira vojaška godba na lok iz Gorice. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Ustopnina 60 vin., s sedežem 1 krono, k plesu 2 kroni.

— **Uboj.** Na državni cesti skozi Vi soko in Hotemaže je v noči od 12. na 13. t. m. neki mlinarski hlapec zaklal Valentina Kerna iz Hotemaž v srce, tako da je obležal mrtev na lici mesta.

— **Akademično društvo „Slovenija“** na Dunaji priredi dne 15. februarja t. l. svoj 5. redni občni zbor. Lokal: Restauration „Zum Magistrat“, Lichtenfelsstrasse 3. Začetek ob polu 8. uri zvečer. Slovanaki gostje dobro došli!

— **Plinova cev je počila** včeraj na Rimski cesti. Plin je vdaril v barako, kjer prodaja branjevka Terezija Urbančič. Leta je padla v nezavest in so jo morali prepeljati na dom. Ravno tako se je pripetilo pekovskemu pomočniku Francetu Knezu, ki je bil tudi v baraki.

— **Tatvina.** Ranzingerjevemu hlapcu Ivanu Lubiju je neki delavec, ki je pri Ranzingerju delal, ukradel obleko iz hleva in pobegnul.

— **Izgubila se je listnica z nekaj denarja,** važnimi pobotnicami in vizitkami v ponedeljek zvečer na poti s Starega trga, po Račevskega mostu, Turjaškem trgu na Rimsko cesto. Odda naj se v upravnistvu „Slov. Naroda“ proti primerni nagradi.

* **Štrajk krojačev in šivilj v Parizu.** 4000 krojačev in 1500 šivilj v Parizu zahtevajo boljšo plačo in le osem ur dela. V krogih bogatih dam in gospodov vlada panika, ker morajo nositi že 14 dni isto obleko. Moda bo imela silno zamudo.

* **Influenca itd.** V zimskem neprijaznem času s svojimi mrzlimi megliami in ledenimi viharji je vsako leto mnogo bolnikov. Tisoče in tisoče ljudi trpi na sopilih, kašlju, katarih in zlasti na influenci. Dobrega okusa in osvežajoč je Matonijev Giesshübler ter vpliva na take bolezni pomirljivo in zdravilno, ako se ga uživa z gorkim mlekom, zlasti pri otrocih.

Književnost.

— **„Muzejska izvestja“.** Vsebina 5. in 6. sešitka je tale: 1. Viktor Steska: Dolničarjeva „Bibliotheca Labacensis publica“. 2. Viktor Steska: Herkul v ljubljanskem muzeju. 3. A. Koblar: Ljubljanski 17. stoletja. Mali zapiski. 1. J. Vrhovnik: Nekaj ljubljanskih potresov. 2. Stari napisi v cerkvi sv. Jošta nad Kranjem.

— **Mittheilungen des Musealvereines für Krain** ima v 1. in 2. snopiču tole vsebino: 1. Das Klima von Krain, von Ferd. Seidl. 2. Zwei Pest-Erlässe vom Jahre 1713, von K. Črnologar. 3. Ein Cartular der Karthause Pletrich, von Fr. K. omatar Literaturbericht. Th. Soheimpflug und M. Holler, Temperaturmessungen im Quecksilberbergwerk von Idria, von F. S. Ritter v. Sterneck, Untersuchungen über den Zusammenhang der Schwere unter der Erdoberfläche, von F. S. Dr. Friedrich Ahn, Die periodische Presse der Steiermark in den Jahren 1848 bis 1898, von G. Ta zvezka so spisali (razen zadnje beležke) zopet sami slovenski sotrudniki.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 14. februarja. V današnji seji poslanske zbornice so češki poslanci izročili predsedniku popolnoma izgotovljen načrt adrese in predlagali, naj predsednik to adresu izroči cesarju. Adresa, ki je pisana jako zmerno, pravi, da le če bo cesar z jednako ljubeznijo objemal vse narode, zavladajo v državi boljše razmere. V tistem odstavku prestolnega govora, ki pravi, da je neovirano delovanje ustavnih uredb nujno potrebno, vidi adresa ne le obsodbo obstrukcije, ampak tudi obsodbo kapitulacije pred nemško obstrukcijo. Triumf nemške obstrukcije je moral provzročiti češko obstrukcijo. Adresa obžaluje, da se ustavno življenje oktobrskega diploma suče v smeri, na katero se prvotno ni mislilo. Sedaj ni ustava nikako jamstvo za razvoj države in narodov, v državnih in osnovnih zakonih zagotovljena ravnopravnost ni izvedena, vse javno življenje hira in propada. Prešinjeni smo prepričanja, pravi dalje adresa, da bodo vsi poskusi, zboljšati javne razmere, brez uspeha, dokler se ne poravnava jezikovni boj. Pozdravljamo napoved, da naj vlada uredi jezikovno vprašanje, a državna rezona zahteva, da se uredi jezikovno vprašanje za vse narode pravično, torej v smislu ravnopravnosti, kakor je to proklamiral prestolni govor iz l. 1891. Monarhija je nastala iz združitve raznih narodov, samo svoboden razvoj vseh teh narodov je njen raison d'être, a ta raison d'être bi izgubil, če bi se delala politika unificiranja in premagovanja. Naš patriotizem nam veleva, da to odkrito izrazimo, kar vidimo v napovedanem vladnem prizadevanju, ohraniti jednotnost jezika v gotovih sferah, prikrajšanje ravnopravnosti in nacionalen postulat, ki krši sicer ravnopravnost, ki se pa hoče vendar uveljaviti, in sicer pod pretvezo, da to zahteva korist države. Mi smo bili in smo vedno pripravljeni skleniti mir, ali Avstrija mora postati zavetišče in varovališče narodne tolerance in resnične svobode. — O tej adresi se je takoj začela razprava. Seja traja še.

Dunaj 14. februarja. Zbornica bo imela danes še tajno sejo, v kateri se bo čitala neka interpelacija, ki je baje taka, da je nikakor ni možno čitati v javni seji.

Dunaj 14. februarja. Hrvatsko-slovenski klub je sklenil, da se s Šusteršičevim klubom snide na skupno posvetovanje. Ako ima poslanska zbornica jutri sejo, bo to posvetovanje jutri ob 10. uri dopoldne, če ne pa prihodnji četrtek.

Dunaj 14. februarja. Češki klub je volil dr. Pacaka načelnikom, dr. Stranškega in dr. Brzorada pa za njegova namestnika.

Madrid 14. februarja. Danes je poroka princezinje Mercedes z grofom Casertom. Razburjenost ljudstva je velikanska. Skoro vse ulice so zaprte, vsako zbiranje na javnih prostorih je najstrožje prepovedano. Vzlic temu je vse v strahu, da pride do krvavih izgredov. Sinoči je ljudstvo naučnega ministra, ko se je peljal domu, napadlo s kamni. Kočijaš je bil ranjen. Na javnem vrtu je ljudstvo streljalo na orožnike, ti so tudi streljali in ranili sedem oseb. Vlada je vsem listom strogo prepovedala, kaj poročati o revoltah.

Madrid 14. februarja. V provinciji Santander je položaj jako nevaren. V mestu Santander je več tisoč ljudi naskočilo razne samostane, zlasti jezuitski samostan in škofijo, pri kateri so bila vsa okna razbita. Vojaštvo je napadalce razgnalo. Množica je potem vdrla v samostan karmelitov. Premagala je orožnike, razbila vse, kar je bilo v samostanu premičnega in samostan užgala. Menihi so bežali. Na pomoč prihiteli orožniki so streljali na ljudstvo ter pogasili ogenj, a tudi ljudstvo je streljalo na orožnike. Tudi v Barceloni je ljudstvo s kamni bombardiralo več samostanov.

Ustna voda Dentol

z novim antiseptikom.
15 kapljic na kozarec vode. Cena 1 K.
Dobiva se pri (18-19)
zobozdravniku dr. E. Frlanu.

Umri so v Ljubljani:

Dne 8. februarja: Anton Jurčič, umir. strojevodja, 76 let, Marija Terezije cesta št. 11, vesled raka. — Fran Sinkovec vpok. davkar 51 let, Zabjak št. 6, kap. — Pavel Cerar, krčmarjev sin, 1 leto, Komenskega ulice št. 36, vnetje sopil.

Dne 9. februarja: Margareta Glavič, kuharica, 76 let, Poljanska cesta št. 18, pljučnica.
Dne 10. februarja: Antonija Žan, delavčeva hči, 12 let, Radečkega cesta št. 11, vesled prane vodenice.

Dne 11. februarja: Josip Mubej, umir. c. kr. mornarski komisar, 51 let, Gospodske ulice št. 4, pljučnica.

V deželni bolnici:

Dne 6. februarja: Ivan Jamšek, ubožec, 70 let, pljučnica.

Dne 8. februarja: Jakob Zemljak, dninar, 60 let, pljučnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji zračni tlak 726-0 mm.

Februarja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
13.	9. zvečer	735.7	-11.3	sl. svzhod	jasno
14.	7. jutraj	738.3	-18.7	sl. jzhod	jasno
	9. popol.	738.3	-8.0	sl. jzhod	jasno

Srednja večerajšnja temperatura -11.6°, normala: -0.4°.

Dunajska borza

dne 13. februarja 1901.

Skupni državni dolg v notah	98.45
Skupni državni dolg v srebru	98.3
Avstrijska zlata renta	118.20
Avstrijska krona renta 4%	98.20
Ogrska zlata renta 4%	118.20
Ogrska krona renta 4%	98.45
Avstro-ogrski bančni delnice	1685
Kreditne delnice	674.50
London vista	240.62 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.42 1/2
20 mark	23.51
20 frankov	19.12
Italijanski bankovci	90.30
C. kr. cekini	11.31

Ljubljanska kreditna banka

Laibacher Creditbank

v Špitaljskih ulicah št. 2

menjalnica v pritličju

sprejema vloge na hranilne knjižice ter iste obrestuje po 4%, od dne vloge do dne dviga, 3%, rentni davek od teh hranilnih vlog plača banka sama.

Ljubljanska kreditna banka izplača tudi večje svote brez odpovedi. (11-37)

Zunanjim vlagateljem

so na željo poštno hranilnične položnice na razpolago v svrhu poštne proste vpošiljatve zneskov.

Odbor „Glasbene Matice“ javlja pretužno vest, da je njega večletni, marljiv član, gospod

dr. Pavel Drahsler

c. kr. finančne prokureture koncipijent danes po dolgi mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Biagemu in za napredek slovenske glasbe unetemu pokojniku bodi časten spomin. (334)

V Ljubljani, 13. svečana 1901.

Odbor „Glasbene Matice“.

S potrjim srcem naznanjam sorodnikom in prijateljem, da je vsemogočni Bog danes, dan 14. februarja, ob 3. uri zjutraj mojega ljubelega sina

Josipa

po kratki, mučni bolezni, v četrtem letu njegove starosti, k Sebi poklical.

Pogreb boče jutri v petek, 15. t. m., ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Gorupove ulice št. 3. (341)

V Ljubljani, 14. februarja 1901.

Aniela Glowacka.

Zahvala.

Ginjenim srcem izpolnim dolžnost, da se za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu mojega blagega brata, gospoda

Josipa Mubeja

c. in kr. komisarja vojne mornarice v p.

vsem udeležencem najiskrenejše zahvalim.

Posebno pa se moram zahvaliti gospodu poveljniku c. in kr. majorju Danilu Bastaju za preskrbljenje oficirskega trtvaškega voza z vprego, vojaške godbe in špalirja, vsem gospodom c. in kr. častnikom, pomorskim in vojaškim uradnikom, gosp. županu Ivanu Hribarju, ter soščolcem in snancem, kateri so pokojniku sadnjo čast izkazali blagovoli.

Zahvaljujem se prav iskreno častitim tovarišem in rojakom rankega v vojni mornarici za israšen sožalje in za prekrasne vence z dragocenimi trakovi.

Končno tisočkrat „Bog plati!“ velenjeni obitelji Kasch-ovi, katera je milosrdno in požrtvovalno skrbel za pokojnika ob dolgi mučni bolezni in ob smrti. (348)

V Ljubljani, 13. februarja 1901.

Fran Mubej

brat, v imenu sorodnikov.

Zasluzek.

Dostojne, zgovorne osebe lahko vsak dan dobe postranski zaslužek (250-4)

5 do 10 kron

Naslovi naj se pešiljajo pod „O. R. 12“ v Brno (Moravsko) poste restante.

(12-36)

Hajd' na beli vrh planine,
Kjer solca zarek sneg topil
Tu gor' mi vsaka bol premine,
Vesolja srce prekipi,
In vriskam, da od skal odmeva:

„Pozdravljena, prelepa zemlja!
Pozdravljen, krog sneženih glav!
Napijam Vam, kar rajbolj pravo
Za grlo, tek in za prebavo
Očeta Klauerja „Triglav“:

! Jako visok zaslužek!

tudi kot (332-1)

! postranski prislužek!

se nudi akvizicije željnim gospodom (tudi damam), ako dovedejo v vseh krogih se lahko najdljivih udeležnikov neke pekunijarne združbe — Ponudbe pod „J. H. 5115“ sprejema Rudolf Mosse, Dunaj, 1., Seilerstätte 2.

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen Marijine vare, Heb, Franzeve vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m zvečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m zjutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoldne osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2 uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zvečer, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zjutraj.

Na pustno nedeljo, 17. svečana

„Kankertu“ v Spod. Šiški št. 20

monstre-pleš

in velika maskarada

v Kaplandiji v Dewetovem taborišči pri Burih in angleških ujetnikih.

Svirala bode damska kapela na lok s Saksonskega.

Salon je na novo razsvetljen in izvrstno pregret.

Točila se bodo po navadni ceni najpristnejša vina, kakor: dolenska, štajerska in istrska.

Purani, kapuni, piške, vsakovrstna pečenka in krofi bodo po navadni ceni na razpolago.

Pri sprevedu mask bengalična razsvetljava.

Vstopnina prosta.

Za obilen obisk se priporoča

Ognjeslav Kozjek

(338)

posestnik in gostilničar.

Čudovita novost!

325 komadov za 1 gl. 95 kr.

Krasna pozlačena ura z elegantno verižico, točno idoča, z dve letno garancijo, jako dobro pozlačena. Velikolepa Laterna magica s 25 krasnimi podobami. 1 jako fina kravata igla s simili briljantom, 1 krasen kolij iz orient-biserov, patentni zaklep, najmodernejši nakit za dame, 1 fin usnjati možnjček, jako elegantni nastavek za smotke, 1 garnitura ff. double-zlatih manšetnih in srajčnih gumbov, 1 ff. žepni nožec, 1 ff. toaletno zrcalo, belg. steklo v etuiju, 20 predmetov za dopisovanje in še 200 raznih komadov, vse, kar se potrebuje v hiši. Krasnih 325 komadov z uro, ki je sama tega denarja vredna, pošilja proti poštenu povzetju za 1 gl. 95 kr. razpošiljalnica

S. Kohane, Krakovo,

poštno predalo 72,

(337-1) Ako ne ugaja, se denar vrne.

Hôtel-restavrant v Ljubljani

na dobro obiskanem prostoru, z lepo opremljenimi sobami za tužce, se radi rodbinskih razmer

dá takoj v najem.

Več pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

(335-1)

Št. 1353.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeči

službi okrožnih zdravnikov:

1.) v **Cerkljah** z letno plačo 1400 K.

2.) v **Kočevski Reki** z letno plačo 1600 K.

Prosilci za jedno teh služeb pošlejo naj svoje prošnje podpisane upravnistvu deželnemu odboru do

10. marca 1901 1.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bode le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Deželni odbor kranjski.

Ljubljana, dne 5. februarja 1901.

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8-12 dopoldne in od 3-6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(40-6)

Dr. M. Hudnik, predsednik.